

ЗАПОРУКА СТІЙКОСТІ БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Передрій В.В., здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії*,

Антощенко В.В. д.е.н., доц.

(Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна)

The theses discuss the possible risks of business entities and factors of business sustainability under martial law, as well as the ability of a manager to fulfill his duties and bear responsibility.

Вести бізнес під час війни є надскладною, але реальною задачею. Під час війни бізнес мотивований не тільки питаннями самозбереження, але й більш глобальними завданнями – надати робочі місця та наблизити перемогу.

Але ми повинні не забувати, що робити бізнес, навіть в мирний час це ризики. Після початку війни ми почали жити за нових обставин, за нової реальності: міграція людей та нерозуміння чи повернуться вони; відсутність особистої безпеки будь-де; ризики втрати майна через руйнування; зовнішні економічні обмеження; збільшення кількості підприємств, котрі наразі неспроможні виконувати свої зобов'язання. Якщо додати до цього переліку кардинальні зміни до законодавства, то отримаємо багаторизикову ситуацію для кожного підприємства. Ризик «втрати» керівника чи не найголовніший. Однак бізнесмени про це забувають та намагаються піклуватися більше за команду та майно. Звичайно керівник повинен безпосередньо управляти своїм бізнесом. Але не потрібно впадати у крайності та необхідно правильно організовувати свою роботу.

Інколи адекватним рішенням є релокація підприємства у іншу область. Це складно, однак, якщо стоїть питання можливої окупації чи щоденних обстрілів населеного пункту – по суті єдиний вибір. Якщо бізнес побудований так, що є найманий керівник, то є й інші проблеми. Наприклад мобілізація керівника, або інші об'єктивні причини незнаходження на робочому місці. Не потрібно додатково пояснювати, які проблеми може мати компанія, якщо не буде мати «у доступі» підписанта. Тому важливо мати інший варіант варіант, наприклад, додати інших підписантів. По факту, керівників підприємств, після постановки на облік у ТЦО, намагаються не залучати виконання обов'язку з несення військової служби.

Всі розуміють, що бізнес повинен працювати. Однак це питання, яке потрібно вирішувати по існуючій процедурі (бронювання військовозобов'язаних) та впевнено працювати далі. І потрібно не забувати, що під час воєнного стану кожна санкція статті Кримінального кодексу на порядок суворіша. Потрібно пам'ятати, що класичні бізнес-статті, ніхто не скасовував та вони добре працюють і під час війни: несплата податків у великому розмірі (ст. 212 КК України); ошукання контрагентів чи клієнтів шляхом умисного невиконання своїх зобов'язань (ст. 190 КК України); неякісна/неповне виконання держзамовлень (ст. 189 КК України); **невиплата заробітної плати (ст. 175 КК України)**. Крім того, потрібно звернути увагу на актуальні зміни у законодавстві щодо відповідності керівника щодо організації реакції на повітряні тривоги та облаштування безпечного місця роботи.